

УДК 657

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

РЕСЛЕР М.В., АГАФОНОВА В.В.
Мукачівський державний університет

Останнім часом в українському суспільстві відбулися значні зміни, які стосуються перш за все економічного життя. Особливістю сучасного розвитку економіки України є глобальні економічні перетворення в сфері виробництва на основі ринкових відносин. Ринкові відносини вимагають перегляду системи бухгалтерського обліку, одним із центральних елементів яких є облік витрат і доходів підприємства.

Витрати і доходи являють собою найважливішу економічну категорію діяльності підприємства, що відіграють ключову роль в формуванні прибутку підприємства та дозволяють забезпечити підвищення ефективності виробництва. Тому питання організації бухгалтерського обліку витрат і доходів є досить актуальним.

Бухгалтерський облік займає важливе місце в системі управління підприємством, оскільки здійснює збір, вимірювання, реєстрацію, обробку та передачу інформації щодо процесів виробництва, розподілу, обміну і споживання ресурсів у процесі діяльності підприємства.

Правильне ведення обліку доходів і витрат на підприємстві, у тому числі відображення їх у звітності, має велике значення, оскільки дає можливість власникам отримати повну картину результатів усіх операцій підприємства, а отже, приймати грамотні управлінські рішення та здійснювати планування своєї діяльності.

Метою статті є дослідження організації бухгалтерського обліку витрат і доходів підприємства.

В процесі дослідження застосовано фундаментальні принципи системного підходу, загальнонаукові принципи та методи: абстракції, аналізу і синтезу, методи узагальнення, порівняння та систематизації, які дали можливість більш широко розкрити сутність та значення витрат і доходів підприємства та дослідити організацію їх обліку.

У результаті було виявлено, що організація обліку витрат та доходів є важливим етапом у діяльності підприємства, так як від правильного та своєчасного їх відображення залежить фінансовий результат підприємства, подальше функціонування, підвищення конкурентоспроможності та розвиток бізнесу.

Ключові слова: витрати, дохід, доходи від операційної діяльності, облікова політика, принцип нарахування та відповідності.

Постановка проблеми. Формування доходів і витрат та контроль за їх здійсненням, має вагомe значення в умовах ринкових відносин.

Облік витрат і доходів дозволяє оцінити ефективність роботи підприємства, вибір напрямків розвитку підприємницької структури, визначенні оптимальних обсягів випуску продукції (робіт, послуг). Саме тому, питання обліку доходів і витрат є актуальними.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості організації обліку витрат і доходів підприємства розглядалися багатьма вченими-економістами, зокрема такими, як: Бутинець Ф.Ф., Голова С.Ф., Головачко В.М., Єфименко З.В., Загородній А.Г., Коновалова І.Р., Попович В.І., Реслер М.В., Савицька Г.В., Сопко В.В та іншими.

Мета статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні економічної сутності витрат та доходів, класифікації та організації їх обліку на підприємстві.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкової конкуренції основною метою діяльності будь-якої підприємницької структури є максимізація прибутку, що безпосередньо залежить від величини доходів та витрат.

Витрати і доходи є важливими та складними економічними категоріями, які займають особливо важливе місце в управлінні підприємством. Це пояснюється тим, що вони мають вирішальний вплив на фінансовий результат підприємства, показують рівень технології та організації виробництва.

Процес виробництва завжди пов'язаний з використанням робочої сили та засобів виробництва. Щоб використовувати ресурси, їх слід спочатку придбати. Придбання підприємством виробничих і невиробничих ресурсів утворює його витрати. Одні з цих

витрат – це витрати на закупівлю сировини, палива, енергії, матеріалів, інші – на закупівлю засобів праці.

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати»: витрати – це зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу між власниками)

Витрати, що виникають в процесі діяльності підприємства розподіляються на витрати від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація витрат за видами діяльності

Вид діяльності	Витрати
Операційна діяльність	<i>Основна діяльність</i>
	Собівартість реалізованої продукції
	Адміністративні витрати
	Витрати на збут
	<i>Інша операційна діяльність</i>
Інші операційні витрати	
Фінансова діяльність	Фінансові витрати
Інвестиційна діяльність	Втрати від участі в капіталі
	Інші витрати

Операційні витрати пов'язані з операційною діяльністю підприємства, тому основною їх складовою є собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), яка, у свою чергу, включає:

- виробничу собівартість, до складу якої входять прямі виробничі витрати, а також частина загальновиробничих витрат у вигляді змінних і постійних розподілених витрат
- нерозподілені постійні ЗВВ і наднормативні виробничі витрати.

До адміністративних витрат відносяться такі загальногосподарські витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством:

- загальні корпоративні витрати;
- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання;
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);
- інші витрати загальногосподарського призначення.

Витрати на збут включають такі витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг):

- витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на складах готової продукції;
- витрати на ремонт тари;
- оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;
- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг;

- витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції;
- інші витрати, пов'язані зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг.

Інші операційні витрати належать до іншої операційної діяльності та включають:

- суму безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів;

- витрати від операційної курсової різниці;
- визнані штрафи, пеня, неустойка;
- витрати на утримання об'єктів соціально-культурного призначення;
- інші витрати операційної діяльності.

До фінансових витрат відносяться витрати на проценти (за користування кредитами отриманими, за облігаціями випущеними, за фінансовою орендою тощо) та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями.

Втрати від участі в капіталі є збитками від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, які обліковуються методом участі в капіталі.

До складу інших витрат включаються витрати, які виникають під час звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані безпосередньо з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг).

Для обліку витрат планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено два класи рахунків: 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності» [6].

Рахунки класу 8 призначені для відображення інформації за економічними елементами витрат. За дебетом у них нагромаджують витрати, а за кредитом - списують за призначенням. Рахунки 80-85 транзитні, залишків за ними немає.

На рахунках класу 9 нагромаджують витрати, які потім списують на фінансові результати у дебет рахунку 79 «Фінансові результати».

У процесі діяльності підприємства незалежно від галузі діяльності, форми власності та інших факторів ключове місце займають «доходи».

Враховуючи значення доходу, вся діяльність підприємства повинна бути спрямована на те, щоб забезпечити зростання його величини або принаймні стабілізувати її на певному рівні.

Згідно з П(С)БО 15 «Дохід», дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [7].

Дохід створює основу для самофінансування підприємства за умови, що його розмір достатній для покриття витрат з виробництва та реалізації продукції, виконання зобов'язань перед бюджетом та утворення чистого прибутку.

Визначення категорії «дохід» в М(С)БО 18 «Дохід» трактується таким чином: «Дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу» [5].

Важливе значення в бухгалтерському обліку має класифікація доходів. На сьогодні в наукових роботах, нормативних актах, підручниках можна побачити різну класифікацію доходів.

Основою класифікації доходів є розподілення їх за видом діяльності, наслідком якої є утворення відповідних доходів. За цією ознакою прийнято розрізняти доходи від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства (рис. 1).

В бухгалтерському обліку для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства призначений 7 клас рахунків — «Доходи

і результати діяльності». Цей клас рахунків можна вважати тимчасовим, оскільки він закривається в кінці кожного звітного періоду на рахунок 79 «Фінансові результати».

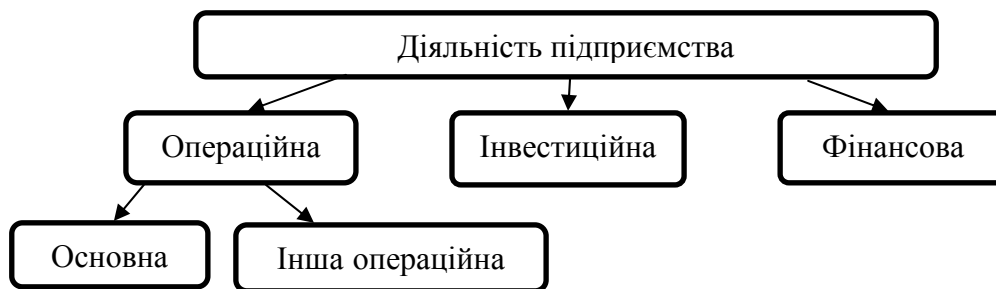

Рис.1. Класифікація діяльності підприємства

Доходи від операційної діяльності – це доходи (виручка) від реалізації продукції та інші операційні доходи.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це загальний дохід, виручка від реалізації продукції без врахування наданих знижок, повернення проданих товарів та непрямих податків. Отримання доходу свідчить про те, що продукція підприємства знайшла свого споживача, вона відповідає вимогам та попиту ринку за ціною та якістю [2, с. 62].

До складу інших операційних доходів включаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), зокрема: дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття тощо.

До фінансових доходів включаються дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі).

Дохід від фінансової діяльності – це результат грошових потоків, що пов'язані з забезпеченням підприємства зовнішніми джерелами фінансування.

До складу доходів від інвестиційної діяльності належать доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів; не операційних курсових різниць; безоплатно одержаних необоротних активів.

В бухгалтерському обліку існують деякі правила та принципи визнання й оцінки таких елементів фінансових результатів, як доходи та витрати.

Варто відзначити, що на сьогодні в Україні існує достатньо значна нормативно-правова база з питань обліку витрат і доходів. Однак, в той же час, значна кількість нормативних документів дає підприємствам можливість вибору того чи іншого облікового методу, які в кінцевому підсумку, будуть впливати на фінансовий результат підприємства. Саме тому, облікова політика підприємства на сьогодні виступає фактором управління доходів та витрат, одним із основних напрямів удосконалення обліку та відображення інформації у фінансовій звітності. Вона є інструментом, який поєднує державне регулювання та певну самостійність підприємства у питаннях ведення обліку.

Облікова політика підприємства включає сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. Наказ про облікову політику повинен містити детальні питання процесу ведення обліку доходів та витрат окремо, щодо різних видів діяльності підприємства [4, с. 25]

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Якщо їх неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, то витрати відображаються у складі того звітної періоду, в якому вони були здійснені.

У бухгалтерському обліку витрати відображаються при дотриманні певних умов, так, витрати визначаються за наступних умов:

– зменшення активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, наприклад списання матеріалів на виробництво; нарахування заробітної плати персоналу підприємства;

– визнання на основі систематичного та раціонального розподілу економічних вигід, які забезпечують актив протягом декількох звітних періодів; наприклад, нарахування амортизації нематеріальних активів;

– негайне визнання, якщо економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати критеріям активів підприємства, наприклад, уцінка запасів, створення резерву сумнівних боргів;

– можлива достовірна оцінка суми витрат

Необхідно зазначити, що витратами не визнаються:

- платежі за договорами комісії, агентськими угодами та іншими аналогічними договорами на користь комітента, тощо;

- попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг;

- погашення одержаних позик.

Основними завданнями організації бухгалтерського обліку витрат діяльності підприємства є забезпечення правильного визначення та достовірної оцінки витрат діяльності, правильного і повного документального оформлення та своєчасного відображення у регістрах обліку витрат діяльності, надання повної, достовірної та неупередженої інформації про витрати діяльності для потреб управління.

В бухгалтерському обліку дохід відображається в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню.

На переконання Л.П. Кулаковської сума доходу, яка виникає в результаті господарської операції, як правило, визначається шляхом домовленості між підприємством і покупцем або користувачем активу. Вона оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або тієї компенсації, яку може бути отримано, з урахуванням суми будь-якої торговельної знижки, що надається підприємством.

У разі відстрочення платежу, внаслідок чого виникає різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою грошових коштів або їх еквівалентів, які підлягають отриманню за продукцію (товари, роботи, послуги та інші активи), така різниця визнається доходом у вигляді процентів.

Сума доходу за бартерним контрактом визначається за справедливою вартістю активів, робіт, послуг, що одержані або підлягають одержанню підприємством, зменшеною або збільшеною відповідно на суму переданих або одержаних грошових коштів та їх еквівалентів.

Якщо справедливу вартість активів, робіт, послуг, які отримані або підлягають отриманню за бартерним контрактом, достовірно визначити неможливо, то дохід визначається за справедливою вартістю активів, робіт, послуг (крім грошових коштів та їх еквівалентів), що передані за цим бартерним контрактом.

Доходи включаються до складу об'єктів облікового процесу на підставі принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, за яким для визначення фінансового результату звітної періоду необхідно зіставити доходи звітної періоду з відповідними витратами.

Принцип нарахування передбачає відображення в обліку та фінансовій звітності доходів і витрат у момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Принцип нарахування повинен застосовуватися одночасно з принципом відповідності.

Принцип відповідності передбачає, що обов'язковою умовою одержання доходу є здійснення підприємством витрат для його отримання. Згідно з цим, доходи визнаються тоді, коли вони виникли (а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти) і відображаються в обліку в тому періоді, до якого вони належать.

Необхідно відмітити, що одним з найсуттєвіших елементів облікової політики підприємства, який впливає на визначення фінансового результату є момент визнання доходів та витрат діяльності.

Доходи визнаються під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Зокрема, в П(С)БО 15 «Дохід» наведено, що дохід від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається в разі наявності таких умов:

- покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

Оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг здійснюється:

- шляхом вивчення виконаної роботи (коли сторони, вивчивши надані вже послуги, визначили ступінь їх готовності та оцінили їх конкретну суму);
- визначення питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які повинні бути надані;
- визначення питомої ваги витрат, понесених підприємством у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат. Витрати, здійснені на певну дату, містять тільки ті, які відображають обсяг наданих на цю саму дату послуг.

Визнання доходу за методом рівномірного нарахування застосовується тоді, коли надання послуг полягає у виконанні необмеженої кількості дій (операцій) за певний період часу.

Якщо дохід від надання послуг не може бути правильно визначений, то він відображається в розмірі визначених витрат, що підлягають вішкодуванню, а якщо не існує ймовірності відшкодування вказаних витрат, то дохід не визнається, а вказані витрати відносяться до витрат звітного періоду.

Дохід, який виникає в результаті використання активів підприємства іншими сторонами, визнається у вигляді процентів, роялті та дивідендів, якщо:

- імовірне надходження економічних вигод, пов'язаних з такою операцією;
- дохід може бути достовірно оцінений.

Такий дохід має визнаватися у такому порядку:

- проценти визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами з урахуванням економічного змісту відповідної угоди;
- роялті визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди;
- дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату.

Не визнаються доходами, оскільки не є економічними вигодами, які надходять на підприємство і не приводять до збільшення власного капіталу, суми, одержані від імені третіх осіб, такі як:

- податок на додану вартість, акцизи, інші податки і обов'язкові платежі, що підлягають перерахуванню до бюджету і позабюджетних фондів;
- надходження за договорами комісії, агентськими та іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала тощо;
- попередня оплата (аванс у рахунок оплати) продукції (товарів, робіт, послуг);
- завдаток під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором;
- надходження, що належать іншим особам;
- надходження від первісного розміщення цінних паперів.

Висновки. Формування доходів і витрат та контроль за їх здійсненням, має вагомe значення в умовах ринкових відносин.

Особливості формування обліку витрат і доходів на підприємства залежить від правильного визначення та достовірної оцінки доходів і витрат підприємства, правильного і повного документального оформлення і своєчасного відображення їх в регістрах обліку, своєчасного одержання достовірної інформації про доходи та витрати.

Організація обліку витрат і доходів є важливим етапом в діяльності підприємства, так як від правильного та своєчасного їх відображення залежить фінансовий результат підприємства, подальше функціонування, підвищення конкурентоспроможності та розвиток бізнесу.

Бухгалтерський облік повинен забезпечити інформацією не тільки про загальну суму витрат і доходів, а й систематизувати її за видами діяльності, щоб була можливість знати ефективність виробництва конкретних видів продукції, робіт та послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атамас П.Й. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: монографія / за ред. П.Й. Атамас. – Дніпропетровськ: «Герда», 2013. – Т. 1. – 358 с.
2. Валуєв Б.І. Облікова політика промислового підприємства – управлінська спрямованість підходу / Б.І. Валуєв, І.В. Рузмайкіна // Вісник ЖДТУ. – 2005. – № 2 (32). – С. 61–65.
3. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія / В.А. Дерій. — Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. — 272 с.
4. Доходи і витрати у бухгалтерському обліку підприємства // Практичне керівництво. – Дніпропетровськ: ТОВ «Баланс – клуб», 2015. - 112 с.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [Електронний ресурс]: виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку 1 січня 2012 р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_025
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування [Електронний ресурс]: затверджений наказом МФУ від 30 листопада 1999 р. № 291 (з врахуванням змін і доповнень) – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс]: затверджений наказом МФУ від 29 листопада 1999 р. № 290 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс]: затверджений наказом МФУ від 31 грудня 1999 р. № 318 – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO16.aspx>
9. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посібник / І.Б.Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є.Нагірська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

АННОТАЦІЯ**ОРГАНИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО УЧЕТА РАСХОДОВ И ДОХОДОВ ПРЕДПРИЯТИЯ**

В последнее время в украинском обществе произошли значительные изменения, касающиеся прежде всего экономической жизни. Особенностью современного развития экономики Украины являются глобальные экономические преобразования в сфере производства на основе рыночных отношений. Рыночные отношения требуют пересмотра системы бухгалтерского учета, одним из центральных элементов которых является учет расходов и доходов предприятия.

Расходы и доходы представляют собой важнейшую экономическую категорию деятельности предприятия, играющих ключевую роль в формировании прибыли предприятия и позволяют обеспечить повышение эффективности производства. Поэтому вопросы организации бухгалтерского учета расходов и доходов является весьма актуальным.

Бухгалтерский учет занимает важное место в системе управления предприятием, поскольку осуществляет сбор, измерение, регистрацию, обработку и передачу информации в отношении процессов производства, распределения, обмена и потребления ресурсов в процессе деятельности предприятия.

Правильное ведение учета доходов и расходов на предприятии, в том числе отражение их в отчетности, имеет большое значение, поскольку дает возможность владельцам получить полную картину результатов всех операций предприятия, а следовательно, принимать грамотные управленческие решения и осуществлять планирование своей деятельности.

Целью статьи является исследование организации бухгалтерского учета расходов и доходов предприятия.

В процессе исследования применены фундаментальные принципы системного подхода, общенаучные принципы и методы: абстракции, анализа и синтеза, методы обобщения, сравнения и систематизации, которые дали возможность более шире раскрыть сущность и значение доходов и расходов предприятия и исследовать организацию их учета.

В результате было выявлено, что организация учета доходов и расходов является важным этапом в деятельности предприятия, так как от правильного и своевременного их отражения зависит финансовый результат предприятия, дальнейшее функционирование, повышение конкурентоспособности и развитие бизнеса.

Ключевые слова: *расходы, доход, доходы от операционной деятельности, учетная политика, принцип начисления и соответствия.*

SUMMARY**ORGANIZATION OF ACCOUNTING COST-BENEFIT ENTERPRISE**

Recently, the Ukrainian society has undergone significant changes related primarily to economic life. The feature of modern economic development of Ukraine is a global economic transformation in production based on market relations. Market relations require a revision of the accounting system, one of the central elements of which are records of costs and revenues of the company.

Expenses and income are the most important economic categories of the enterprise, which play a key role in shaping the company's profit and allow higher production efficiency. Therefore, the organization of the accounting of costs and revenues is very important.

Accounting plays an important role in the enterprise management system, since the collecting, measuring, recording, processing and transmission of information on the production processes, distribution, exchange and consumption of resources in the enterprise.

Proper accounting of income and expenses in the company, including their reflection in the financial statements, is important because it allows owners to get a full picture of the results of operations of the enterprise and, therefore, competent to take management decisions and plan their activities.

The aim of the article is to study the organization of accounting expenses and business income.

The study applied the fundamental principles of a systematic approach, the general scientific principles and methods: abstraction, analysis and synthesis, synthesis methods, comparing and ordering, which enabled a broader reveal the essence and value of income and expenses of the enterprise and explore the organization of their account.

As a result, it was found that the organization of income and expense is an important milestone in the enterprise, as the correct and timely reflection of their independent financial result of the company, further functioning, competitiveness and business development.

Keywords: *costs, revenue, operating income, accounting policy, the principle of accrual and matching.*